

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/15/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113231817
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1113231817.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Michaely Královej a členov senátu: JUDr. Nadeždy Wallnerovej a JUDr. Ivany Jahnovej v právnej veci žalobcu: Q. D., R. A. XX.X.XXXX, D.: K. XX, I. N., zastúpený usadeným euroadvokátom: JUDr. Ľubomír Müller, so sídlom: Symfonická 1496/9, Praha 5, Česká republika proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom: Župné námestie 13, Bratislava o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. júna 2014, č. k. 11C/183/2013-79, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. júna 2014, č. k. 11C/183/2013-79 mení tak, že žalobu zamietá.

II. Žalovanej sa proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.500,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 10.07.2013 do zaplatenia do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti istiny a úrokov z omeškania žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. V posudzovanom prípade sa žalobca žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 23.09.2013 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 50.000,- eur spolu s úrokom z omeškania titulom náhrady nemajetkovej ujmy, z dôvodu jeho nezákonného odsúdenia a pozbavenia jeho osobnej slobody. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov, sp.zn. T 53/76 zo dňa 4.6.1976, bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a bol za to odsúdený na trest odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 15 mesiacov. Ďalším rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp.zn. T 169/81 zo dňa 10.11.1981 bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a bol za to odsúdený na trest odňatia slobody 20 mesiacov s podmienečným odkladom a skúšobnou dobou dva roky. Tretím rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp.zn. 3 T 178/83 zo dňa 8.11.1983 bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a bol za to odsúdený na trest odňatia slobody tri roky nepodmienečne. Uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. T 169/81 zo dňa 8.11.1983 bolo konštatované, že sa neosvedčil a vykoná trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov. Uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 4 Rtv 133/90 zo dňa 14.3.1991 boli zrušené výroky o treste rozsudkov z rokov 1981 a 1983 a všetky obsahovo nadväzujúce rozhodnutia. Následným rozsudkom sp.zn. 4 Rtv 133/90 zo dňa 16.4.1991 bol žalobcovi pri nezmenenom výroku o vine uložený nový

súhrnný trest odňatia slobody, v trvaní jeden rok nepodmienečne. Uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 1 Rtv 33/92 zo dňa 29.7.1992 bol zrušený výrok o treste v rozsudku z roku 1976 a všetky obsahovo nadväzujúce rozhodnutia. Následným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp.zn. 4 Rtv 33/92 zo dňa 1.9.1992 bol žalobca odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní troch mesiacov. Uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tz 21/2004 a 4 Tz 22/2004, obe zo dňa 15.12.2004, boli zrušené rozsudky z rokov 1981, 1983 a 1991 pre nezákonnosť a trestné stíhanie bolo ako neprípustné zastavené (§ 11 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku). Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 4Nt/20/2011-43 zo dňa 2.2.2012 bola v jeho trestnej veci z roku 1976 povolená obnova konania a boli zrušené všetky rozhodnutia vydané vo veci. Následne Okresný súd Prešov uznesením sp. zn. 6Tv/1/2012 zo dňa 27.09.2012 zastavil jeho trestné stíhanie, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Na základe žiadosti o odškodnenie bol žalobca čiastočne odškodnený, a to za náhradu na stratu na zárobku počas výkonu trestu odňatia slobody a za náhradu trov výkonu trestu odňatia slobody. Náhradu nemateriálnej ujmy žalovaná odmietala uhradiť. Žalobca nárok na nemajetkovú ujmu žiadal na základe zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov, v spojení s čl. 5 ods. 5 Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pri uplatnení nároku poukázal aj na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 3438/11, IV. ÚS 3439/11, IV. ÚS 662/12 a II. ÚS 4487/12, Mestského súdu v Prahe a rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I, sp.zn. 21C/112/2012. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, vychádzal žalobca z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj len ESLP) vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku č. 54/1996/673/859-860 zo dňa 29.5.1997; kde sťažovatelia boli väznení z rovnakého dôvodu ako žalobca, avšak len raz, v trvaní 13 mesiacov a 12 mesiacov a bola im priznaná náhrada majetkovej a morálnej ujmy v sumách 8.000.000 GRD (Tsirlis) a 7.300.000 GRD (Kouloumpas). Ďalej žalobca poukázal na zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 08.02.2012, podľa ktorého je primeraná čiastka zadosťučinenia 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden deň výkonu trestu odňatia slobody, t.j. 20,- eur až 60,- eur za deň.

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 1, § 23 ods. 1, § 24 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 119/1990 Zb.“), § 9 ods. 1, 2, § 10, § 22, § 23 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), ďalej čl. 154c ods. 1 Ústavy SR, čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal otázkou, či je možné medzi nároky na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb. zaradiť aj náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody. Podľa súdu prvej inštancie ustanovenie § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. upravuje len demonštratívny výpočet nárokov na odškodnenie, preto nie je možné bez ďalšieho trvať na tom, že iné nároky nemôže oprávnená osoba uplatňovať. Nemôže však ísť o akékoľvek nároky, ale len o tie, ktoré majú satisfakčný charakter, tak aby bol naplnený účel zákona č. 119/1990 Zb. vyjadrený v § 1, a to zabezpečenie neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie. Nárok na odškodnenie (iný, resp. ďalší ako sú uvedené v § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb.) vo forme nemajetkovej ujmy je potrebné podľa súdu prvej inštancie odvodzovať aj z čl. 5 ods. 5 Dohovoru, ktorý má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (čl. 154c ods. 1 Ústavy SR). Náhrada nemajetkovej ujmy, uplatňovaná žalobcom, má satisfakčný charakter, preto za splnenia zákonných podmienok má na ňu žalobca nárok vyplývajúci priamo z čl. 5 ods. 5 Dohovoru, s ohľadom na už uvedený demonštratívny výpočet náhrad v ust. § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. Nič na tom nemení skutočnosť, že ani zákon č. 58/1969 Zb. expressis verbis neupravuje náhradu nemajetkovej ujmy, pretože zákon č. 119/1990 Zb. v ustanovení § 24 odkazuje na subsidiárne použitie zákona č. 58/1969 Zb. z hľadiska postupu pri uplatňovaní jednotlivých nárokov, teda procesného postupu, nie na subsidiárnu aplikáciu hmotnoprávných ustanovení, pretože špeciálnu hmotnoprávnú úpravu nárokov na odškodnenie obsahuje samotný zákon č. 119/1990 Zb. v ustanovení § 23 ods. 1. Preto je potrebné podľa súdu prvej inštancie postupovať podľa hmotnoprávných ustanovení zákona č. 119/1990 Zb.

4. Súd prvej inštancie nárok na nemajetkovú ujmu za skutky od 1.10.1981 do 29.9.1983 vyhodnotil ako uplatnené po uplynutí prekluzívnej lehoty. Pri posúdení uplynutia prekluzívnej lehoty vychádzal z toho, že trestné stíhanie žalobcu za skutky z rokov 1.10.1981 a 29.9.1983 bolo skončené jeho zastavením dňa 15.12.2004, od kedy začala plynúť aj prekluzívna doba na uplatnenie nároku na súde. V tomto prípade ide o výkon trestu odňatia slobody v trvaní 58 mesiacov a desať dní vrátane väzby v rokoch 1981 a 1982. Žalobca si mohol uplatniť náhradu nemajetkovej ujmy za výkon väzby a trestu odňatia

slobody v trvaní 58 mesiacov a desať dní do dňa 15.6.2008 (§ 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. a § 22 ods. 1, ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb.). Žaloba bola podaná na súd až dňa 23.9.2013, teda po márnom uplynutí prekluzívnej doby. Na základe tejto skutočnosti sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy za výkon trestu odňatia slobody a výkon väzby, na základe rozsudkov Vojenského obvodového súdu Prešov sp.zn. T 169/81, 3 T 178/83 prekludovalo podľa ust. § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. a nemožno ho už priznať, preto v tejto časti žalobu súd prvej inštancie zamietol. Vznesenú námietku premlčania žalovaným za skutok z roku 1976 vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú. Uviedol, že od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Prešov, sp.zn. 6 Tv 1/2012, zo dňa 27.9.2012, t.j. od 16.10.2012 o zastavení trestného stíhania za skutok z roku 1976, možno počítať prekluzívnu trojročnú lehotu určenú zákonodarcom na uplatnenie práva podľa ust. § 24 zákona č. 119/1991 Zb. Premlčacia jednoročná doba v zmysle ust. § 23 v spojení s ust. § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. začala tiež plynúť od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Prešov o zastavení trestného stíhania, t.j. od 16.10.2012. Premlčaciu dobu nemožno počítať od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Prešov o povolení obnovy konania, sp.zn. 4 Nt 20/2011 zo dňa 2.2.2012, tak ako to uviedol žalovaný, pretože týmto rozhodnutím nebolo právoplatne rozhodnuté o trestnom stíhaní žalobcu (a teda o podanej obžalobe) za skutok z roku 1976. Premlčaciu dobu podľa ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb. možno počítať až od právoplatnosti rozhodnutia súdu o podanej obžalobe, teda v predmetnej právnej veci od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Prešov, sp.zn. 6 Tv 1/2012 zo dňa 27.9.2012, t.j. od 16.10.2012. Počas prerokovania žiadosti žalobcu u žalovaného od 9.1.2013 do 29.4.2013 (tri mesiace a 20 dní) premlčacia doba neplynula tak, ako to vyplýva z ust. § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb., preto posledným dňom premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na súde v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody za trestný čin z roku 1976 je deň 5.2.2014. Žaloba bola na súde podaná včas, t.j. dňa 23.9.2013. K priznanej výške nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že je vecou voľnej úvahy súdu podľa § 136 OSP. Súd prvej inštancie vychádzal aj z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku, číslo sťažností 19233/91 a 19234/91 z 29.5.1997. EŠLP sťažovateľom priznal peňažnú náhradu v sume 8.000.000,- gréckych drachiem (za 13 mesiacov väzby) a 7.300.000,- gréckych drachiem (za 12 mesiacov väzby), čo v prepočte ne eurá predstavuje 23.477,66 eur a 21.423,36 eur. Priznaná náhrada subsumuje náhradu tak majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy. Žalobca sa v predmetnej právnej veci domáha len náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným výkonom trestu odňatia slobody, preto súd prvej inštancie nemohol vychádzať z celkovej sumy priznanej Európskym súdom pre ľudské práva sťažovateľom, ale mohol ju zohľadniť len čiastočne. Zároveň súd prvej inštancie zohľadniť, že sťažovatelia Tsirlis a Kouloumpas boli kňazmi svedkov Jehovových, ktorí mohli vykonávať náboženské obrady vrátane vedenia manželských obradov medzi osobami tej istej viery, teda boli na jednom z najvyšších postov v rámci náboženskej hierarchie. Žalobca v však nie je kňazom svedkov Jehovových, je radovým veriacim, na hierarchickom náboženskom rebríčku je na nižšom stupni. Súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy skúmal aj osobné, majetkové a sociálne pomery žalobcu. Za dostatočnú a primeranú potom súd prvej inštancie za trest odňatia slobody v trvaní pätnásť mesiacov, ktorý vykonal žalobca na základe rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov, sp.zn. T 53/76 (ktorý predstavuje neprekludovanú a nepremlčanú časť náhrady nemajetkovej ujmy), považoval sumu 7.500,- eur, teda 500,- eur za jeden mesiac nezákonného výkonu trestu odňatia slobody.

5. Proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Uviedol, že súhlasí s rozhodnutím prvoinštančného súdu v uznaní základu uplatneného nároku, namietal však priznanú výšku náhrady a posúdenie uplynutia prekluzívnej lehoty. Vyčítal súdu prvej inštancie, že prepočítal náhradu nemateriálnej ujmy priznanú gréckym žalobcom vo výške 8 mil. gréckych drachiem na čiastku 23.477,66 eur, pričom vychádzal z kurzu ku dňu 19.06.2000. Súd prvej inštancie však nezobral do úvahy, že v období od mája 1997 do júna 2000 prešla grécka drachma infláciou vo výške 30,22% a teda čiastka 8 mil. drachiem správne zodpovedá čiastke 30.572,61 eur. Ďalej poukázal na to, že súd prvej inštancie bral do úvahy, že predmetom žaloby bola iba náhrada nemateriálnej ujmy, preto nárok žalobcu oproti gréckym žalobcom znížil. Keďže však žalobca dostal na náhrade materiálnej ujmy, súd prvej inštancie neprepočítal. V skutočnosti za 15 mesiacov väznenia dostal žalobca náhradu materiálnej ujmy vo výške 1.370,91 eur. Súd prvej inštancie nebral do úvahy, že žalobca síce dostal náhradu materiálnej ujmy, ale išlo o náhradu veľmi nízku, preto nebol dôvod dramaticky krátiť nárok na náhradu nemateriálnej ujmy. Žalobca taktiež poukázal na nesprávny názor súdu prvej inštancie, že grécky žalobcovia boli na jednom z najvyšších postov v rámci náboženskej hierarchie, a preto im vznikla väčšia ujma, ako žalobcovi, ktorý je radovým

veriacim. Žalobca poukázal na to, že v spoločenstve svedkov Jehovových nie je žiadne rozdelenie na kňazov a laikov, všetci, ktorí prijímajú vieru svedkov Jehovových a nechajú sa pokrstiť, sa stávajú kazateľmi. Skutočnosť, že grécki žalobcovia mali oprávnenie uzatvárať svadby, neznamená žiaden vysoký post a navyše v dobe uväznenia mali 23 rokov, preto je mylná predstava súdu prvej inštancie, že zastávali jeden z najvyšších postov v rámci náboženskej hierarchie. Žalobca ďalej vytykal súdu prvej inštancie, že nebral do úvahy, že všetky tri odsúdenia žalobcu tvoria jeden celok, nakoľko trvalé odopretie vojenskej služby je jedným činom, bez rozdielu na to, koľko krát bol za neho žalobca odsúdený. Žalobca sa preto náhrady nemateriálnej ujmy domáhal po svojej rehabilitácii spoločne za všetky tri odsúdenia. Skutočnosť, že za druhé a tretie odsúdenie bol rehabilitovaný už skôr, nemení nič na tom, že išlo o jeden celok. Žalobca má preto za to, že nie je daný dôvod vo vzťahu ku druhému a tretiemu odsúdeniu považovať nárok za premlčaný.

6. Proti prisudzujúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietne. Namietala neexistenciu samotného právneho základu pre priznanie nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom, a aj priznanú výšku. Namietala aplikáciu čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Slovenská republika ako jeden z nástupníckych štátov Českej a Slovenskej federatívnej republiky je viazaná Dohovorom a jeho Protokolmi od 18. marca 1992 (dátum ratifikácie Dohovoru ČSFR), a teda je zodpovedná za skutky vzťahujúce sa na obdobie od 18.3.1992. Žalobca však bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách rozsudkom z roku 1976 a vo výkone trestu odňatia slobody bol od 06.08.1976 do 06.11.1977, teda pred ratifikáciou Dohovoru. Preto nie je možné na daný prípad Dohovor aplikovať. V tejto súvislosti žalovaná poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 28.9.2004 v prípade Kopecký v. Slovensko, kde súd vyslovil názor, že pokiaľ ide o rehabilitačné a reštitučné zákony Dohovor neukladá zmluvným štátom osobitnú povinnosť poskytnúť náhradu za krivdy alebo škody spôsobené predtým, ako ratifikovali Dohovor. Slovenská republika prijala sériu rehabilitačných a reštitučných zákonov s cieľom poskytnúť nápravu za niektoré krivdy, ku ktorým došlo v predchádzajúcom komunistickom režime a ktoré neboli zlučiteľné s princípmi demokratickej spoločnosti. Jedným z týchto zákonov je aj zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii konštruovaný tak, aby štát spoločensky rehabilitoval osoby trestne stíhané v bývalom režime, pričom okrem spoločenskej rehabilitácie sa má v zmysle uvedeného zákona týmto osobám poskytnúť aj primerané hmotné odškodnenie. Zákon č. 119/1990 Zb. vymedzuje ako primerané hmotné odškodnenie náhradu za stratu na zárobok, náhradu škody na zdraví, náhradu trov trestného konania, výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní a náhradu zaplateného peňažného trestu. Žalobcovia boli v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia jednotlivé náhrady tak, ako mu na ne vznikol nárok priznané a vyplatené v celkovej výške 1.326,09 eur. V súvislosti s nárokom na nemajetkovú ujmu uplatnenú žalobcom, poukazuje žalovaná na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.11.2011, sp. zn. 8Co/85/2011, v ktorom sa uvádza, že hoci ustanovenie § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie, a teda výslovne neupravuje ani nárok na nemajetkovú ujmu, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahradzovať činnosť zákonodarcu a priznať v občianskom súdnom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú fyzickým, prípadne právnickým osobám, pretože by tým prekročil hranice deľby moci medzi súdnou a zákonodarnou mocou vymedzenou v Ústave SR, resp. predtým v Ústave ČSFR. Pokiaľ by zákonodarcu v danom prípade mienil nárok na nemateriálnu ujmu zaradiť do ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb. je nepochybné, že by tak urobil pri jeho prijatí, prípadne neskôr, pokiaľ však tak neurobil sám v rámci svojej vlastnej ústavnej a zákonnej kompetencie, nemôže jeho vôľu nahrádzať orgán súdnej moci pri aplikácii práva v súdnom konaní. Napriek tomu, že podľa žalovanej nie je daný právny základ pre priznanie nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom, žalovaná namietala aj výšku prisúdenej nemajetkovej ujmy. V tomto smere uviedla žalovaná, že Slovenská republika, ako právny nástupca ČSFR, prijala po roku 1989 sériu zákonov, ktorých účelom bolo zmiernenie niektorých krívd, ku ktorým došlo v predchádzajúcich nedemokratických režimoch, teda v komunistickom režime, ako aj v období počas druhej svetovej vojny. Nakoľko zákonodarcu nárok na nemateriálnu ujmu nezaradil do ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb., súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy mal prihliadať na ustanovenia iných odškodňovacích zákonov, ktoré svojím účelom sú najbližšie zák. č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách. Takýmito zákonmi sú napríklad zákon č. 305/1999 Zb. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov, podľa ktorého je možné priznať oprávnenej osobe peňažnú náhradu za každý i začatý mesiac deportácie alebo ukryvania v sume 99,59 eura, alebo zákon č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných

krivd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií. Ďalej žalovaný namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vznesenú námietku preklúzie práva žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za výkon trestu odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov. Poukázala na ust. § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, podľa ktorého nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo, inak nárok zaniká. Vzhľadom na to, že žalobca bol odsúdený na miernejší trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 01.09.1992, sp.zn. 4Rtv 33/92, a žaloba bola súdu doručená dňa 23.09.2013, stalo sa tak už po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty. K priznanému úroku z omeškania žalovaná poukázala na judikát NS SR sp.zn. 1Co/15/1997 (R 45/2000), podľa ktorého povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že aplikácia čl. 5 ods. 5 Dohovoru je nesprávna, nakoľko nie je rozhodujúce, kedy bol žalobca väznený, ale kedy bol zbavený obžaloby. Žalobca má za to, že ust. § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. náhradu nemajetkovej ujmy nevyklučuje, nakoľko je uvedený iba demonštratívny výpočet položiek. Ďalej poukázal na to, že rozhodujúca je v danom prípade judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a to konkrétne najmä rozsudok zo dňa 29.05.1997 sp. zn. 54/1996/673/859-860 vo veci Tsirlis a Kouloumpas v. Grécko. K rozsudku ESLP zo dňa 28.9.2004 žalobca uviedol, že v danom prípade išlo o reštitúciu majetku a nie o zadosťučinenie za neoprávnené väznenie. Uviedol, že zatiaľ čo reštitúcia majetku môže zasahovať do oprávnených záujmov iných osôb, v prípade rehabilitácie tomu tak nie je, a preto je potrebné právne predpisy vykladať extenzívne v prospech poškodených osôb a poukázal v tomto smere na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 12.3.2001, sp.zn. II. ÚS 187/2000 vo veci Jana Marešky. V súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.11.2011, na ktorý poukázala žalovaná, žalobca uviedol, že toto rozhodnutie neprešlo dovolaním, ani testom ústavnosti.

8. Žalobca podaním zo dňa 10.8.2016 doplnil stanovisko k odvolaniu žalovanej poukazujúc na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09.06.2016, č.k. 9Co/3474/2014-120, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30.01.2014, č.k. 21C/112/2012-74 v obdobnej veci. Podaním zo dňa 27.12.2016 opäť doplnil stanovisko k odvolaniu poukazujúc na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.10.2016, č.k. 14Co/463/2015-168, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.02.2015, č.k. 17C/157/2014-63 v obdobnej veci.

9. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

11. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 379, § 380 v spojení s § 470 C.s.p. (keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru o tom, že súd prvej inštancie v danej veci správne a dostatočne zistil skutkový stav veci, na vec aplikoval správnu právnu normu, avšak správne použitú právnu normu nesprávne vyložil a v posudzovanej veci ju nesprávne aplikoval.

12. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb., účelom zákona je zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb takto protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimerané tvrdosti v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a

primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodiť dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali.

13. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb., nárok na odškodnenie zahŕňa najmä: náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 83 eur, pokiaľ poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov, náhradu škody na zdraví, ku ktorej došlo v súvislosti s väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody, pokiaľ táto náhrada nepatrí podľa iných predpisov, náhradu trov trestného konania vo výške 6,70 eura, výkonu väzby vo výške 20,- eur za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody vo výške 5,- eur za každý mesiac výkonu trestu, pokiaľ poškodený nepožiada, aby mu bola namiesto týchto náhrad poskytnutá náhrada skutočne zaplatených trov, náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní, náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia.

14. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb., pri uplatňovaní nárokov podľa § 23, 26 a 27 sa postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Podľa ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb., nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokovania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

15. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi podľa ust. § 23 ods.1, 2, 3, 4, 5, § 24 ods.1, 2, § 27 ods.1, 2 zák. č. 119/1990 Zb., § 1, § 2, § 3 ods.1, § 4 ods.1, § 5 ods.1, 2, §10 zák. č. 58/1969 Zb. sumu 7.500,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti istiny a úrokov z omeškania žalobu zamietol konštatujúc, že žalobcovi je možné s aplikovaním čl. 5 ods.1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 119/1990 Zb..

16. Z podaných odvolaní vyplýva spornosť v otázke právneho základu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či tu je vôbec daný právny základ na priznanie nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom. V posúdení tejto otázky poukazuje na ust. § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb., v zmysle ktorého nárok na odškodnenie zahŕňa najmä: a/ náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 83,- eur, pokiaľ poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov, b/ náhradu škody na zdraví, ku ktorej došlo v súvislosti s väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody, pokiaľ táto náhrada nepatrí podľa iných predpisov, c/ náhradu trov trestného konania vo výške 6,70 eura, výkonu väzby vo výške 20,- eur za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody vo výške 5,- eur za každý mesiac výkonu trestu, pokiaľ poškodený nepožiada, aby mu bola namiesto týchto náhrad poskytnutá náhrada skutočne zaplatených trov, d/ náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní, e/ náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia. Odškodnenie nemajetkovej ujmy na základe ust. § 23 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona č. 119/1990 Zb. nemožno rozhodnutím súdu priznať aj napriek tomu, že v ust. § 23 sú jednotlivé nároky uvádzané len príkladmo. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na snahu štátu zákonom č. 119/1990 Zb. rehabilitovať v ňom uvedené osoby a primerane ich odškodniť. Účelom tohto zákona bolo najmä zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb takto protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimerané tvrdosti v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodiť dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali. V uvedenom kontexte je potrebné vychádzať z toho, že hoci primerané hmotné odškodnenie má nezanedbateľnú materiálnu stránku, ide skôr o symbolické odškodnenie, ktoré nadväzuje na základné zadosťučinenie morálne. Žalobcom uplatnené odškodnenie nemajetkovej ujmy tento zákon nijako neupravuje. Vzhľadom k tomu, že tento zákon je voči ďalším zákonom upravujúcim

odškodňovanie neprávom odsúdených osôb (zákon č. 58/1969 Zb., zákon č. 504/2014 Z.z., Občiansky zákonník) zákonom špeciálnym, má jeho úprava prednosť pred týmito všeobecnými úpravami, a preto možno dovodiť, že pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle odškodniť rehabilitované osoby aj za utrpenú nemajetkovú ujmu, bol by to v zákone upravil výslovne. Pokiaľ zákonodarca pri stanovení rozsahu odškodnenia pri súdnych rehabilitáciách na nemateriálnu ujmu nepamätal, nie je táto úprava v rozpore s ústavne zaručenými právami, nakoľko Ústava SR v čl. 46 ods. 3, ods. 4 stanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu a orgánu verejnej správy alebo ich nesprávnym úradným postupom, ale za podmienok ustanovených zákonom. Aj podľa čl. 51 ods. 1 Ústavy SR sa možno domáhať práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k úvahe o tom, že žalobca sa nemôže s úspechom v danej veci domáhať nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 23 a nasl. zák.č. 119/1990 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. V danej veci nie je možné sa stotožniť ani s aplikovaním čl. 5 ods.1 a 5 Dohovoru, keďže Slovenská republika ako jeden z nástupníckych štátov ČSFR je viazaná Dohovorom a jeho Protokolmi od 18.3.1992, a teda je zodpovedná za skutky vzťahujúce sa na obdobie od 18.3.1992. V prejednávanej veci k zásahu do osobnej slobody žalobcu došlo v období od roku 1979 do roku 1983, teda pred tým, než sa Dohovor stal pre Slovenskú republiku záväzným, k čomu došlo až dňom 18.3.1992. Preto nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno založiť ani na aplikácii čl. 5 ods. 5 Dohovoru. V plnej miere sa odvolací súd stotožňuje s názormi vyslovenými Krajským súdom v Bratislave v rozsudku zo dňa 29.11.2011, sp.zn. 8Co/85/2011 a v rozsudku zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 3 Co 278/2015, v zmysle ktorých, aj keď § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie, a teda výslovne neupravuje ani nárok na nemajetkovú ujmu, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahrádzať činnosť zákonodarcu a priznať v občianskom súdnom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú fyzickým, prípadne právnickým osobám, pretože by tým prekročil hranice deľby moci medzi súdnou a zákonodarnou mocou, vymedzenou v Ústave SR, resp. predtým v Ústave ČSFR. Pokiaľ by zákonodarca v danom prípade mienil nárok na nemateriálnu ujmu zaradiť do ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb. je nepochybné, že by tak urobil pri jeho prijatí, prípadne neskôr. Pokiaľ však tak neurobil sám v rámci svojej vlastnej ústavnej a zákonnej kompetencie, nemôže jeho vôľu nahrádzať orgán súdnej moci pri aplikácii práva v súdnom konaní. Odvolací súd v otázke právneho základu na priznanie nemajetkovej ujmy vychádzal aj zo Stanoviska č. 1/2017 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré bolo prijaté k otázke právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/21969 Zb a jej vzťah ku právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 119/1990 Zb. a k otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

17. Odvolací súd k tvrdeniam žalobcu, že zásady z rozsudku ESLP zo dňa 29.5.1997 vo veci R. a E. proti Grécku sú aplikovateľné vo všetkých krajinách, ktoré rešpektujú autoritu ESLP, a že práve tento rozsudok je podkladom pre priznanie náhrady nemateriálnej ujmy aj v jeho prípade uvádza, že v predmetnom rozhodnutí ESLP videl porušenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru v tom, že Grécko neposkytlo sťažovateľom žiadnu kompenzáciu za obmedzenie osobnej slobody, ktoré bolo realizované v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. a/ Dohovoru. Grécko je pritom, na rozdiel od SR, členom Rady Európy od roku 1949 a jeho národné právo priznalo v roku 1975 Svedkom Jehovovým štatút „známeho náboženstva“ a na základe neskoršieho zákona oslobodilo duchovných uznaných náboženstiev od vojenskej služby. Z tohto dôvodu bolo uväznenie dvoch duchovných tohto náboženstva protizákonné podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru. ESLP v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že sťažovatelia R. B. E. strávili 13, resp. 12 mesiacov v nezákonnej detencii a vyslovil, že práve táto skutočnosť, spočívajúca v ich zbavení osobnej slobody, musela spôsobiť škodu, ako povahy hmotnej, tak nehmotnej. Grécka vnútroštátna právna úprava pritom obsahovala čl. 540 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý výslovne stanovil povinnosť odškodnenia i za nemateriálnu ujmu. Na prvý pohľad je tak zrejma odlišnosť kauzy R. B. E. proti Grécku od prejednávanej veci a predmetný rozsudok ESLP nemôže byť podkladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy najmä z dôvodu, že je v tomto prípade vylúčená aplikácia čl. 5 ods. 5 Dohovoru, keďže Slovenská republika je viazaná Dohovorom a jeho Protokolmi od 18.3.1992, a teda je zodpovedná za skutky vzťahujúce sa na obdobie od 18.3.1992.

18. Odvolací súd sa pri preskúvaní veci oboznámil aj s rozhodnutiami súdov Českej republiky uvádzanými v odvolaní. Aj keď všeobecný súd v civilnom sporovom konaní v zmysle 193 C.s.p. nie je viazaný rozhodnutiami iných súdov v konaniach nesúvisiacich s predmetnou vecou (zavazujú len v

konkrétnej veci), a už vonkoncom nie je viazaný rozhodnutiami všeobecných súdov resp. rozhodnutím ústavného súdu iného štátu (aj keď sa jedná o ČR), odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na závery Ústavného súdu ČR, že prax českých súdov, ktoré v obdobných prípadoch, ako je žalobcov, priznávali aj odškodnenie nemajetkovej ujmy, nie je správna, pokiaľ v prípade nedostatku vo vnútroštátnej úprave hľadali dôvod pre jej priznanie v Dohovore. Ústavný súd ČR v Stanovisku pléna zo dňa 25.11.2014, sp. zn. Pl. ÚS - st. 39/14 vyslovil, že nárok na nemateriálnu ujmu podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru vzniká za predpokladu, že k zásahu do osobnej slobody dotknutej osoby došlo, resp. tento zásah bol ukončený až potom, čo sa tento medzinárodný Dohovor stal pre ČR (rovnako aj pre SR) záväzný (t.j. od 18.3.1992) s tým, že okamih účasti dotknutej osoby na rehabilitácii z tohto pohľadu nie je relevantný. Vychádzal z toho, že základné právo na osobnú slobodu v zmysle čl. 5 Dohovoru zakladá každému jednotlivcovi v prvom rade voči štátu nárok zdržať sa všetkých zásahov do takto chránenej právnej pozície. Pokiaľ k takémuto protiprávnemu zásahu dôjde, vzniká mu nárok odstrániť jeho následky a nastoliť taký právny stav, aby bol v súlade s daným základným právom. Až v prípade, ak odstránenie závažného stavu nie je predstaviteľné alebo možné, ako tretí v poradí pripadá do úvahy nárok na odškodnenie. Tento (sekundárny) nárok je možné priamo odvodzovať od predmetného základného práva, pričom jeho obsahom je náhrada všetkej materiálnej a imateriálnej ujmy, ktorá bola dotknutej osobe predmetným zásahom spôsobená. Tohto subjektívneho hmotného práva, výslovne zakotveného v čl. 5 ods. 5 Dohovoru sa možno dovolať na ESĽP samostatne, jeho hlavný význam potom spočíva v tom, že v tých štátoch, kde nie je Dohovor „priamo použiteľný“, tieto zaväzuje, aby prijali takú vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá s daným právom bude korešpondovať. Pokiaľ ale ide o otázku časovej pôsobnosti Dohovoru, ustálená judikatúra ESĽP vychádza z toho, že je potrebné rozlišovať medzi trvajúcou situáciou a jednorazovým aktom, ktorého následky eventuálne sa prejavujú aj v súčasnosti. ESĽP ďalej rozlišuje samotný zásah na strane jednej a neúspech následne podaných prostriedkov nápravy takéhoto zásahu na strane druhej s tým, že porušenie práv zaručených Dohovorom je potrebné odvodzovať nie od odmietnutia štátu napraviť daný zásah, ale zo zásahu samotného. Z pohľadu časovej pôsobnosti je tak rozhodujúci okamih, či časový úsek, v ktorom k zásahu došlo, v opačnom prípade by došlo k porušeniu všeobecnej zásady zákazu retroaktivity v zmysle Viedenského dohovoru o zmluvnom práve. Neexistuje pritom všeobecná povinnosť štátu napraviť krivdy alebo ujmy, ktoré spôsobil pred ratifikáciou Dohovoru.

19. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu pre neexistenciu dôvodov na priznanie nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. S prihliadnutím na vyslovený názor k otázke právneho základu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, kde odvolací súd dospel k záveru, že tu nie je daný tento právny základ uplatneného nároku, sa vo svojom rozhodnutí odvolací súd už bližšie nezaoberal odvolacími dôvodmi namietajúcimi výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a posúdenie preklúzie, či premlčania nároku.

20. O nároku na náhradu trov celého konania (prvoinštančného, ako aj odvolacieho) odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. a v konaní plne úspešnej žalovanej, ktorá by mala nárok na plnú náhradu trov konania tento nárok nepriznal, nakoľko žalovaná výslovne v odvolaní uviedla, že nárok na náhradu trov konania si neuplatňuje.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 C.s.p. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).